

10 Armoedebarmeters, 10 jaar armoedig beleid

10 jaar lang al confronteert Decenniumdoelen2017 het Vlaams en federaal beleid met hun resultaten op vlak van armoedebestrijding. 10 Armoedebarmeters meten 6 duidelijke en haalbare doelstellingen op het vlak van wonen, gezondheid, onderwijs, inkomen, werk en samen leven. Deze 10 geven een scherp beeld van 10 jaar armoedebestrijdingsbeleid.

Al 10 jaar beloven de verschillende regeringen de armoede te bestrijden, de (kinder-) armoede te halveren, mensen die leven in armoede boven de armoedegrens te tillen ... Niets daarvan, geen enkele barometer toont fundamenteel een verbetering. Integendeel, stuk voor stuk staan ze op rood.

Het Decenniumdoel, **een halvering van de armoede**, wordt niet gehaald. Er is zelfs nog geen begin van een vermindering van de armoede. Concreet: op 10 jaar tijd zijn er amper 30.000 'armen' minder. Een halvering had 346.500 minder armen moeten betekenen! Armoede krijgt bovendien meerdere kleuren. Sommige groepen, bijvoorbeeld ouderen gaan vooruit op de armoedeladder, eenoudergezinnen en gezinnen met een migratieachtergrond gaan er daarentegen fors op achteruit. Kinderarmoede stijgt daarenboven sinds 2008 van 7% tot 12% in 2015. Er is enkel plaats voor 1 conclusie: in de plaats van een halvering, zien we een verdubbeling!

Het Decenniumdoel, voor **elk gezin minstens een inkomen** dat de Europese armoederisicodrempel bereikt, wordt ook na 10 jaar armoedebestrijdingsbeleid niet gehaald. De afstand van de sociale minima tot de armoedegrens is na 10 jaar nagenoeg gelijk gebleven. Wie werkloos is krijgt het minst (-30 pcp), daarna volgt de leefloner (-23 pcp). De ouderen krijgen iets meer, maar nog steeds ver af van de armoededrempel (-16

pcp). En alweer: 10 jaar armoedebestrijding helpt gezinnen bijgevolg niet uit de armoede, maar houdt ze net in de armoede.

Het Decenniumdoel, de **halvering van het aantal gezinnen waar niemand werkt**, wordt niet gehaald. Het aantal gezinnen dat geen inkomen heeft uit betaald werk blijft sinds 2006 schommelen rond 8%. Jongeren, laaggeschoolden en mensen met een migratieachtergrond blijven ver achter op de andere groepen. Laaggeschoolden hebben al 10 jaar de laagste werkzaamheidsgraad, en deze blijft dalen.

Er wordt geïnvesteerd in een werkbonus voor zij die voltijds werken, maar niet in de sociale economie die nochtans laaggeschoolden, mensen met een migratieachtergrond en andere groepen aan de slag helpt. 10 jaar werkgelegenheidsbeleid levert een verscheurd land tussen werk-rijke en werk-arme gezinnen op.

Onderwijs is op lange termijn steeds de gelijkmaker, daarom het Decenniumdoel, **een daling tot 3% van de laaggeletterdheid en laaggecijferdheid** bij jongeren, in alle onderwijsvormen en voor alle jongerengroepen. Dit doel ligt vandaag verder verwijderd dan ooit. Er is enkel een forse toename van de laaggeletterdheid en laaggecijferdheid tot 17%. Deze groeiende kloof tussen laaggeschoolden en hoger geschoolden veroorzaakt een structurele achterstand op de arbeidsmarkt en dus ook een armoede. Onderwijs kan alle jongeren kansen geven, maar hiervoor is een onderwijsbeleid nodig dat iedereen mee neemt. De langzame vermindering van de ongekwalificeerde uitstroom uit het secundair onderwijs toont aan dat structurele inspanningen voor de moeilijkste groepen lonen.

Hoewel het **aantal sociale woningen** gestadig aangroeit, sinds 2006 met meer dan 13.000 sociale huurwoningen, liggen de 75.000 sociale woningen van het Decenniumdoel nog ver af. De aangroei is trouwens een druppel op een hete plaat: sinds 2008 is het aantal sociale woningen per 100 huishoudens amper gestegen: met 0.08 woningen! De wooncrisis is bijgevolg groter dan ooit: de wachtlijst voor een sociale woning is met de helft gestegen, de huurprijzen in de laagste segmenten van de private huurmarkt worden onbetaalbaar voor lage inkomens, de woonlasten zijn voor minstens een kwart van de huurders te hoog, ... Wie huurt op de private markt, huurt zich bijgevolg arm! En intussen gaan vier keer meer subsidies naar eigenaars dan naar huurders.

Het wordt er niet beter op: het Decenniumdoel, een **halvering van de gezondheidsongelijkheid** tussen rijk en arm, wordt tevens niet gehaald. Steeds meer mensen die leven in armoede of rond de armoedegrens voelen zich ongezond, van 13% in

2006 tot 17% in 2015. Tegelijkertijd stijgt het aantal mensen die hun zorg uitstellen om financiële redenen. Ondanks de vele maatregelen en vele middelen in de gezondheidszorg is er dus geen vooruitgang. De bijkomende besparingen en de hogere facturen dreigen de gezondheidskloof enkel te vergroten. Arm maakt meer dan ziek, ziek maakt inderdaad ook arm.

Het Decenniumdoel, **mensen in armoede verbreden hun netwerken**, wordt evenmin gerealiseerd. Het aantal personen dat geen week buitenshuis vakantie kan nemen stijgt immers met vier pct tot 19%. Andere indicatoren voor het verenigingsleven tonen enige beterschap, maar globaal blijkt dat mensen die leven in armoede minder mogelijkheden hebben om deel te nemen en ook minder deelnemen aan de samenleving.

Het Decenniumdoel, **een inclusieve samenleving**, wordt ook niet behaald. Integendeel, alles wijst op een verdere polarisering tussen mensen die vertrouwen en die wantrouwen, tussen mensen die willen samen leven en mensen die niet met hen willen samen leven. Onze 'exclusieve' samenleving sluit uit en creëert armoede.

Op geen enkel doel is er enige vooruitgang

Tellen we alles samen, Vlaanderen en België zijn grandioos gebuisd. Tien jaar armoedebestrijdingsbeleid heeft niet opgeleverd wat het moest opleveren.

Op geen enkel doel is er enige vooruitgang. Zelfs de beperktere doelstellingen die de Vlaamse en Belgische regeringen hebben vastgelegd worden niet gehaald.

Van 10 jaar armoedebestrijdingsbeleid word je meer dan triest.

Het is schrijnend vast te stellen dat de armoede niet gedaald is, terwijl de globale welvaart en het globaal vermogen in België en Vlaanderen gestegen is de laatste tien jaar.

Het is onaanvaardbaar dat in een steeds rijker land het beleid en de samenleving armoede gedoogd.

Vandaag zien we zelfs meer tekenen van een beleid dat zich keert tegen de armen. Zij moeten zich 'goed leren gedragen'. 'Goede' armen worden gescheiden van 'niet waardige' armen. Mensen worden uitgesloten omdat ze 'anders' zijn. Arm zijn is hun fout, hun schuld. Het beleid daarentegen treft zogenaamd geen schuld, want zij doen er zozegegd alles aan. 10 Armoedebarmeters tonen een ander beeld.

Het is tijd voor een ander verhaal en een ander beleid

Het beeld dat het beleid van armoede, van mensen in of nabij armoede, schetst klopt dus niet.

De 10 Armoedebarmeters zijn niet alleen cijfers, maar schetsen het verhaal van meer dan 600.000 Vlamingen die leven in armoede, van alleenstaande ouders, landgenoten met een migratieachtergrond, mensen met een handicap, mensen verborgen op het platteland, werkenden die in een ongezonde en te dure woning leven, ...

10 Armoedebarmeters schetsen zwart op wit dat arm zijn of nabij armoede leven niet hun schuld is. Dat uitgesloten of gediscrimineerd zijn niet hun keuze is. Dat werken niet altijd de oplossing is, ...

Armoede is daarentegen een onrecht, het is een fundamenteel probleem van de samenleving, van een samenleving die ongelijkheid produceert, waardoor vertrouwen tussen mensen en de sociale samenhang afneemt. **Armoede bestrijden vraagt een ander verhaal over ongelijkheid en onrecht.** Het vraagt een beleid van herverdeling en het structureel uitbouwen van de rechten van alle mensen.

Het is dus tijd voor een beleid dat een sluitende aanpak garandeert om armoede terug te dringen en ongelijkheid te verminderen.

Een beleid dat daarvoor haar grote hefbomen op inkomen, wonen, kinderbijslag, gezondheid, samenhang en werk daadwerkelijk en maximaal inzet. Een beleid dat consequent mensenrechten en kinderrechten als kader hanteert.

Decenniumdoelen2017 is ervan overtuigd dat er dan wel echt resultaten zullen geboekt worden. En laat ons dat niet uitstellen naar 2050: dan zijn de kinderen die vandaag geboren worden al 33 jaar oud; dan zijn de jongeren die nu van school gaan aan het einde van hun loopbaan. Dan zitten we pas in een verscheurde samenleving.

Jos Geysels

Michel Debruyne

Voorzitter Decenniumdoelen

Coördinator Decenniumdoelen